

HEILIG AVONDMAALS LITURGIE Kijfhoek 21 februari 2010

VOORBEREIDING

Aanvangslied: Psalm 116:1, 6 en 8
Stil gebed
Bemoediging en Groet
Klein Gloria Klein Gloria
Schuldbelijdenis en genadeverkondiging
Lied: Gezang 365:1 en 2

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord
Schriftlezing: Exodus 29:38-46
Lied: Ev. Lb. 362:2 en 4
Schriftlezing: Johannes 1:28-34
Lied: Gezang 166:2 en 4
Preek
Lied: Gezang 259:1 en 2

DIENST VAN GEBEDEN EN GAVEN

Bekendmaking doel Avondmaalscollecte: Diaconaal Centrum Pauluskerk
Voorbeden
Avondmaalscollecte

DE MAALTIJD DES HEREN

Het Tafelgebed
....daarom zegenen wij Uw grote naam en wij zingen het uit met profeten en apostelen....

Daarna direct Inzetten Lied Psalm 118:10

Onze Vader

Toebereiding van de tafel
Lied onder toebereiding tafel: Ev. Lb. 290:1,2,3 en 4

Nodiging, uitdeling en gemeenschap, lezing

Lied aan de tafel Gezang 356:2 en 3

Dankgebed

Slotlied: Gezang 476:2 en 4

WEGZENDING EN ZEGEN Amen: Gezang 456:3

HEILIG AVONDMAALSLITURGIE Kijfhoek 21 februari 2010

VOORBEREIDING

Aanvangslied: Psalm 116:1, 6 en 8

Stil gebed

Bemoediging en Groet

Klein Gloria Klein Gloria

Schuldbelijdenis en genadeverkondiging

Lied: Gezang 365:1 en 2

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord

Schriftlezing: Exodus 29:38-46

38. Op het altaar moeten elke dag twee eenjarige rammen geofferd worden,
39. de ene 's morgens, de andere tegen het vallen van de avond.
40. Offer bij het ene dier een tiende efa tarwebloem vermengd met een kwart hin zuivere olijfolie. Offer bij dit dier ook een kwart hin wijn.
41. Bij het andere dier, dat je tegen het vallen van de avond offert, moeten eenzelfde graanoffer en eenzelfde wijnoffer als 's morgens gebracht worden. Het is een geurige gave die de HEER behaagt,
42. een brandoffer dat jullie en alle komende generaties dagelijks aan de HEER moeten brengen bij de ingang van de ontmoetingstent. Daar zal ik jullie ontmoeten om met jou te spreken.
43. Daar zal ik de Israëlieten ontmoeten en die plaats zal door mijn aanwezigheid worden geheiligd.
44. Ik zal de ontmoetingstent en het altaar heiligen, evenals Aäron en zijn zonen, zodat ze mij als priester kunnen dienen.
45. Ik zal te midden van de Israëlieten wonen, en ik zal hun God zijn.
46. En zij zullen inzien dat ik, de HEER, hun God ben, die hen uit Egypte bevrijd heeft om in hun midden te wonen. Ik ben de HEER, hun God.

Lied: Ev. Lb. 362:2 en 4

Schriftlezing: Johannes 1:28-34

28. Dit gebeurde in Betanië, aan de overkant van de Jordaan, waar Johannes doopte.
29. De volgende dag zag hij Jezus naar zich toe komen, en hij zei: 'Daar is het lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt.
30. Hij is het over wie ik zei: "Na mij komt iemand die meer is dan ik, want hij was er vóór mij."
31. Ook ik wist niet wie hij was, maar ik kwam met water dopen opdat hij aan Israël geopenbaard zou worden.'
32. En Johannes getuigde: 'Ik heb de Geest als een duif uit de hemel zien neerdalen, en hij bleef op hem rusten.
33. Nog wist ik niet wie hij was, maar hij die mij gezonden heeft om met water te dopen, zei tegen mij: "Wanneer je ziet dat de Geest op iemand neerdaalt en blijft rusten, dan is dat degene die doopt met de heilige Geest."
34. En dat heb ik gezien, en ik getuig dat hij de Zoon van God is.'

Lied: Gezang 166:2 en 4

De tekst voor de verkondiging is: Johannes 1:29b 'Daar is het Lam van God dat de zonden van de wereld wegneemt'

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, we hebben gelezen uit het evangelie van Johannes. Ik laat echter deze keer de geschiedenis van Johannes voor wat ze is en wil me beperken tot dat geweldige profetische woord van Johannes: 'Daar is het Lam van God dat de zonden van de wereld wegneemt'

Wat een geweldige uitspraak! Maar waar grond Johannes deze uitspraak op? Waar heeft Johannes aan gedacht toen hij deze woorden sprak? Het is allemaal niet zo duidelijk, maar in ieder geval klinkt in zijn woorden heel de boodschap van de verzoening mee zoals die reeds in het Oude Testament uitgebeeld was in de offerdienst.

Daar is het Lam van God. In Exodus hebben we gelezen dat elke dag er twee eenjarige lammeren geofferd moesten worden, een lam in de morgen en een lam in de avondschemering. Dat morgen en avond- offer moest altijd doorgaan en mocht nooit ophouden en het vuur op het altaar moest altijd blijven branden. Exodus spreekt over het dagelijks offer voor uw geslachten.

Steeds maar weer moest dit offer worden gebracht, eindeloos werd het herhaald en als het door omstandigheden niet gebracht werd dan geloofde men dat er groot onheil over Israel zou komen. Het moest gebeuren, voor alle geslachten.

Want wat was het doel van dit dagelijkse offer? Er waren verschillende soorten offers. Offers die gegeten werden door de priesters of de families, maar ook brandoffers die geheel opgingen in rook, zoals het dagelijkse morgen en avond offer. Het dagelijkse offer van die twee lammetjes werd aangevuld, met een offer van meel, van wijn en van olie. Het moest bereid worden tot een lieflijke geur, een vuuroffer voor de Here God.

Uit het verhaal van Noach weten we waar dit offer voor diende. Toen Noach aan land was offerde hij aan God een brandoffer. En ook daar lezen we over de lieflijke geur, die van dit offer opsteeg naar God. En dan staat er: De geur van de offers behaagde de HEER, en Hij zei bij zichzelf: Nooit weer zal ik de aarde vervloeken vanwege de mens, want alles wat de mens uitdenkt, van zijn jeugd af aan, is nu eenmaal slecht.

De lieflijke geur van de brandoffers had dus de bedoeling om de toorn van God af te weren over het volk. Gods boosheid om de zonden van de mens werd door de brandoffers tot mildheid gestemd. En elke dag kwam het volk voor de ingang van de tent samen als dit offer geofferd werd en dan daalde de Here God in zijn heerlijkheid af op het volk en werd het volk geheiligd, apart gezet voor zijn dienst. Dan woonde de Here God te midden van de Israëlieten.

Heel innig zegt God in Exodus: Daar zal ik jullie ontmoeten om met jou te spreken. Jou, dat is natuurlijk Mozes. Maar Mozes mocht dan gelijk de woorden van God doorgeven aan het volk en zo was Mozes de stem van God voor het volk en ontmoette het volk God via Mozes. Sprak God met het volk via Mozes.

In het huis van God waar het lam geofferd wordt, daar daalt de heerlijkheid van God neer op het volk, daar woont de Here te midden van zijn volk, daar spreek Hij tot de mensen. Wat een geweldig beeld geeft de schrijver van Exodus ons hier van de omgang van God met zijn volk. Als we dan nog eens luisteren naar het woord van Johannes: 'Daar is het Lam van God dat de zonden van de wereld wegneemt', wat horen we dan, wat zien we dan?

In de tijd van het Oude Testament moest er alsmaar weer worden geofferd. Nooit hield het offeren op. Waarom niet? Omdat de offers niet werkelijk de zonden van het volk konden wegnemen. Het enige wat ze deden was God tijdelijk mild stemmen, maar de schuld van het volk bleef. De toorn over de zonde van de mensen werd steeds uitgesteld.

Aan de zonde werd genadig voorbijgegaan, net als de doodsengel voorbijging aan de deuren waaraan aan de posten in de Paasnacht het bloed was gesmeerd in Egypte. God ging er aan voorbij, of God bedekte de zonde. Maar de schuld bleef, tot een werkelijke verzoening kwam het niet, de werking van de offers *was* tijdelijk en daarom moesten ze steeds herhaald worden.

Toch draagt het offer van het lam, het meel en de wijn, en de olie een prachtige profetie in zich. Want wat is een lam? Is dat niet een beeld voor onschuld, voor argeloosheid, voor zachtmoedigheid en nederigheid, voor geduld. Bovendien moest het lam gaaf en ongeschonden zijn.

Daarnaast werd er meel en olie op het altaar geofferd en de wijn uitgegoten aan de voet van het altaar. Ook dit zijn allemaal beelden voor Christus. Want is het meel geen verwijzing naar het brood? En zijn het brood en de wijn geen tekenen van het verbroken lichaam en vergoten bloed van Christus? En is de olie geen beeld voor de Heilige Geest, die als een lieflijke reuk tot God opstijgt en bij God voor ons pleit en die als de heerlijkheid van God weer op de gemeente neerdaalt? Daar waar de gemeente samenkomt rond het breken van het brood, daalt de heerlijkheid van God neer, spreekt God zijn woord tot de mensen.

Je zou kunnen zeggen, daar waar het sacrament van het breken van het brood niet meer bediend wordt, gaat er iets mis. Want het sacrament is geen aanhangsel bij het Woord dat we ook wel zouden kunnen missen. Dat is een grove minachting voor wat Christus van zichzelf wil geven in brood en wijn. Christus zelf heeft het ingesteld.

Nee, vanuit het breken en het delen, vanuit de gemeenschap met het Lam van God dat onze zonden wegneemt en de gemeenschap met elkaar, daalt de heerlijkheid van God op ons af en gaat God tot ons spreken. Weet u de eredienst aan God is eigenlijk pas compleet als het een dienst is van Schrift en Tafel beiden. Het is toch eigenlijk vreemd dat we zo weinig avondmaal vieren, terwijl tot de Reformatie in elke dienst het brood werd gebroken. In de wereldkerk is dit nog steeds gebruikelijk en wordt een dienst met alleen het Woord als onvolledig ervaren.

Eerlijkheidshalve moeten we wel zeggen dat in de Rooms-katholieke traditie het in de middeleeuwen eigenlijk alleen maar om het sacrament draaide. De Woordbediening was er nauwelijks, laat staan een goed uitleg van de Bijbel, veel priesters konden amper de bijbel lezen en waren alleen opgeleid voor de dienst voor het altaar met de rug naar de parochianen stonden ze daar prevelend in het Latijn de mis te voltrekken.

De mensen aanschouwden een mysterie dat zich daar voor in de kerk voltrok, een onderonsje tussen de priester en God. Velen namen zelfs het sacrament niet tot zich vanwege de verering van de hostie die in de monstrans omhoog gehouden werd. Want dat stukje brood was op het moment van de consecratie werkelijk lichaam van Christus geworden. Men knielde er zelfs voor en aanbad het.

Een aantal jaren geleden kwam ik in het buitenland eens in een Rooms-katholieke kerk en werd tot stilte gemaand. Er werd me duidelijk gemaakt dat het meest heilige op het altaar was opgesteld. Mensen knielden voor de hostie neer en wij doen het brood in de vuilnisemmer wat over is van het avondmaal, waarmee we net de gedachtenis aan Christus dood hebben gevierd. Weer een ander uiterste.

Maar hoe het ook zij, vanuit de historie van verkeerde praktijken rond de eucharistie in de middeleeuwen gezien is het begrijpelijk dat het stadsbestuur van Genève destijds heeft besloten dat er maar vier keer per jaar avondmaal gevierd mocht worden, geheel tegen de zin van Calvijn, die wekelijks het avondmaal wilde vieren. Met die erfenis zitten we nu nog. De wereldlijke overheid die dit destijds aan de kerk heeft opgelegd vanwege het bijgeloof dat er rond het sacrament was ontstaan. Maar vanuit onze enige bron en richtsnoer voor ons leven en het kerkelijk leven de bijbel is het onbegrijpelijk. Want telkens als de gemeente samenkwam werd het brood gebroken, dat staat er heel duidelijk.

In Handelingen lezen we dat de eerste discipelen niet alleen volhardden bij het Woord en de Gebeden, maar ook bij het breken van het brood. Zegt ook Paulus niet: zo dikwijls gij dit doet? Wekelijks beleefden zij in brood en wijn: 'Daar is het Lam van God dat de zonden van de wereld wegneemt'

Wat een rijkdom en een belofte! Wat een genade van God zit er in dit woord! Niet steeds weer wordt Hij geofferd, slechts eenmaal gaf Hij zijn leven voor ons. God gaat niet genadig aan de zonde voorbij, zonder dat er werkelijke verzoening plaatsvindt, dat leert ons het sacrament van het avondmaal.

Nee, definitief en voorgoed wordt door dit Lam van God afgerekend met de zonde! Definitief wordt de zonde door Jezus Christus uit de weg geruimd, Hij alleen kan ze op zich nemen en dragen, als het Lam, ja het lam van God zelf. Ik zal zelf in een offer voorzien had God eens gezegd toen Abraham Izaak moest offeren. God zelf, heeft in Jezus zich van een Lam voorzien.

Een Lam, dat de zonden der wereld wegneemt. Letterlijk staat er: de zonden van de kosmos, dat is de hele schepping. Hemel en aarde samen. Zo machtig en sterk zijn de schouders van dit tere Lam. Het dagelijks offer is niet meer nodig. Tweemaal per dag werd er geofferd, op het derde en het negende uur, dat is in onze tijd negen uur 's morgens en drie uur 's middags.

Wist u dat Jezus om negen uur 's morgens is gekruisigd en 's middags om drie uur is gestorven? Hij gaf zijn leven als een lieflijke reuk voor God, om het oordeel dat wij verdienen van ons weg te nemen, niet tijdelijk, maar voorgoed. Als wij straks de maaltijd des Heren vieren, als we eten van het Paaslam voor ons geslacht, dan mogen we gedenken dat de doodsengel voorgoed aan onze deuren voorbijgegaan is. Daarom mogen we brood en wijn feestelijk tot ons nemen, wat een genade van God! Wat een liefde, wat een rijkdom!

En als we dat doen, dan mogen we weten, dat de heerlijkheid van God op ons afdaalt wanneer wij deelnemen aan de tekenen van zijn lijden en sterven. Dan mogen we ervaren dat Jezus zelf, door zijn Heilige Geest aanwezig is in de tekenen van brood en wijn en dat Hij ons zo laven en spijzigen wil met zijn verbroken lichaam en vergoten bloed.

Voor heel de wereld, voor heel het volk, klein en groot heeft Hij het gedaan, dus ook voor u, voor jou en mij, hoe groot ook onze zonden zijn, we mogen weten, ze zijn vergeven, door het Lam van God dat de zonden van de wereld wegneemt!

Als dat geen heerlijk feest van bevrijding is, waar vinden we zo'n liefdevolle God anders dan waar Hij de meest intieme gemeenschap met ons wil beoefenen in brood en wijn. Je moet wel van hoge huize komen wil je die liefde van God voor jouw afslaan. Amen.